

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: Lausuntopyyntö VN/33315/2023

Asia: Lausunto Eläinlääkintöhuoltolaki

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää Maa- ja metsätalousministeriötä mahdollisuudesta lausua asiakohdassa mainitusta asetusluonnoksesta.

MMM:n esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkintähuoltolakia, joka ei ole vielä voimassa.

Eläinlääkäripalvelujen kunnallinen järjestämisvastuu ehdotetaan muotoiltavaksi osin uudella tavalla siten, että velvollisuus järjestää seura- ja harrastuseläimiä varten muita palveluja kuin ensiavun luonteista kiireellistä eläinlääkäripalvelua määräytyisi alueellisten tarpeiden perusteella.

Laissa säädettäisiin järjestämisvastuun laajuuden määrittävistä kriteereistä, joilla turvattaisiin palvelujen riittävä ja kohtuuhintainen saatavuus joko julkisina tai yksityisinä palveluina kaikilla alueilla sekä kunnille säädettyjen eläinlääkintähuollon tehtävien asianmukainen hoito. Kunnallisen järjestämisvastuun enimmäislaajuutena olisi laissa jo oleva luettelo eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista. Jotta kunta voisi täydentää lakisääteistä palveluvalikoimaansa muilla tarpeellisiksi katsomillaan palveluilla, lakiin sisällytettäisiin poikkeus kuntalaissa säädetyistä palvelujen yhtiöittämisvelvollisuudesta.

Yleisiä huomioita

Julkisten eläinlääkäripalvelujen säilyminen ruuantuottajien lähellä on ehdotonta. Kiireellisen eläinlääkäriavun saatavuus on ehdoton edellytys eläintuotannolle niin eläinten hyvinvoinnin, kuin tuotannon kannattavuuden näkökulmasta. Lisäksi julkisia eläinlääkäripalveluita on oltava saatavilla tasapuolisesti koko maan alueella.

On varmistettava, että kunnallisen tuotantoeläinlääkäriin työ pysyy houkuttelevana uravaihtoehtona eläinlääkäreille myös tulevaisuudessa, joten toimenpidelistausta ei tule rajata liian suppeaksi.

Uuden lain tavoitteena on myös vähentää eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä kunnille aiheutuvia kustannuksia. On siis varmistettava, että tämä tavoite toteutuu myös käytännössä eikä eläinlääkäripalvelujen kustannukset tule nousemaan kotieläintuottajille. Jos asiakasmaksut nousevat, voi se vaikuttaa eläinten hyvinvointiin heikentävästi, myös lemmikki- ja harraste-eläinten osalta.

Muutamia pykäläkohtaisia kommentteja:

8 § Yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut

Kunnallisen eläinlääkintähuollon järjestelmää ja sille maksettavaa tukea perustellaan kansanterveydellisillä syillä. Silti esimerkiksi loishäädöt ja rokotukset on mainittu palveluina, jotka tulisi jättää järjestämisvastuun ulkopuolelle, mikäli

PVM
5.2.2024

niitä on saatavilla yksityisiltä palveluntuottajilta. MTK katsoo, että myös näiden kansanterveydelle erityisen tärkeiden toimenpiteiden tulisi olla järjestämisvastuuseen kuuluvia.

9 § Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu

Pykälän mukaan järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen mitoituksessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien järjestäjän alueella tarjoamat palvelut. On kuitenkin huomioitava, että yksityisiä toimijoita voi aloittaa ja lopettaa. On siis varmistettava eläinlääkäripalvelujen katkeamattomasta jatkuvuudesta näissäkkin tapauksissa.

Kuten MTK aiemmissa lausunnoissaan on tuonut esiin, tuleviin eläinlääkäripalveluiden isoihin haasteisiin liittyy paljon ennakoimattomia seikkoja, kuten eläinlääkäreiden houkuttelemisen tuotantoeläinpraktiikkaan alueille, jossa palveluiden tuottaminen on kannattamatonta ja vaatii julkista tukea. Myös monen kunnan taloudellinen tilanne on erittäin haasteellinen ja ympäristöterveydenhuolto ml. eläinlääkintäpalvelut, nähdään usein vain hallinnollisesti hankalana, pienenä mutta vaativana yksikkönä, joka on tähän asti hoitunut erittäin kustannustehokkaasti, mutta aiheuttaa varmasti paineita tulevaisuudessa hallinnolle ja henkilöstölle.

Eläinlääkäripalveluiden turvaaminen on erittäin tärkeää kotieläintiloillemme, eläinten terveydelle ja hyvinvoinnille sekä tilojen kannattavuudelle ja kilpailukyvyllä. Myös tuottajien jaksaminen on kytkeytynyt eläinlääkäripalveluiden saatavuuteen. Eläimen sairastuessa eläinlääkäriavun saaminen helpottaa myös eläimen hoitajaa.

Helsingissä 5.2.2024

Johan Åberg
Maatalousjohtaja

Jenni Kiilholma
Eläinlääkäri

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry